

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

HUS-yhtymä kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa, ja pitää ehdotuksen peruslähtökohtaa maakuntajaon ja hyvinvointialuejaon eriyttämisestä kannatettavana ja perusteltuna. Ehdotetun hyvinvointialuejakolain 1 §:ssä esitetään, että hyvinvointialueiden alueet perustuvat maakuntajaolle, ellei ole erityistä toiminnallista perustetta poiketa siitä. Tämä lähtökohta on asianmukainen, ja ottaa riittävästi huomioon hyvinvointialueiden perustehtävän sen asukkaiden palvelutarpeiden toteuttajana, jotka palvelutarpeet sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä pelastustoimissa eivät välttämättä toteudu yhtäpitävästi maakuntajaon kanssa.

Ehdotettu lakimuutos madaltaa kynnystä hyvinvointialueiden keskinäisiin rajojen muutoksiin, mikä sinänsä ei ole kielteinen asia, jos nämä muutokset johtavat kokonaisuutena hyvinvointialueiden palvelutuotannon kehittymiseen ja tehostamiseen. Mahdollista on kuitenkin myös, että yksittäinen, tietyn hyvinvointialueen rajalla sijaitseva kunta voi pyrkiä hyvinvointialueen vaihdoksella ehkäisemään kyseisen hyvinvointialueen suunnittelemaa palveluverkkomuutoksia, ja osaoptimoimaan palvelurakennetta omalta kannaltaan. Tämän ehkäisemiseksi voisi olla aiheellista tarkastella myös lain 5 §:n sanamuotoja eli laissa säädettyjä edellytyksiä hyvinvointialueiden muuttamiselle. Lainkohdan sanamuodoissa olisi aiheellista nostaa esille kokonaisuuden näkökulma, eli hyvinvointialueen muutoksen tulisi parantaa palvelutuotannon edellytyksiä kokonaisuutena molemmilla muutoksen kohteena olevilla hyvinvointialueilla, eikä vain toisella.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Ei lausuttavaa.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

HUS-yhtymä ei lausu esityksestä siltä osin, kuin se koskee valtuustoryhmien tukemista, koska HUS-yhtymässä ei ole valtuustoa.

Ehdotetussa 87 §:ssä rajataan kokouspalkkioiden maksaminen toimielimien ja vaikuttamistoimielimien kokouksiin. Tätä perustellaan käytäntöjen selkeyttämisellä, mikä on sinällään kannatettava tavoite. Hyvinvointialueilla ja HUS-yhtymässä on kuitenkin myös kokousten lisäksi muita päätöksentekoon läheisesti liittyviä tilaisuuksia, joihin osallistuminen ja käytetty aika on tarpeen huomioida palkkiojärjestelmässä. Jatkossa osallistuminen tällaisiin tilaisuuksiin on mahdollista huomioida lainkohdan 2 momentissa säädetyn erillispalkkion kautta. Ehdotettu muutos vaikuttaa näin lähinnä palkkioiden erittelyyn ja raportointiin, ei palkkioiden kokonaismäärään.

Muut huomiot esityksestä

-

Tanner Lauri
HUS-Yhtymä